

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Drejebog til tilsynskampagne om affaldsforebyggelse

Titel:

Drejebog til tilsynskampagne om
affaldsforebyggelse

Redaktion:

Esben Würtz Sørensen, Operate A/S
Marziyeh Elahi, Miljøstyrelsen

Udgiver:

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
www.mst.dk

År:

2015

ISBN nr.

978-87-93283-78-7

Ansvarsfraskrivelse:

Miljøstyrelsen vil, når lejligheden gives, offentliggøre rapporter og indlæg vedrørende forsknings- og udviklingsprojekter inden for miljøsektoren, finansieret af Miljøstyrelsens undersøgelsesbevilling. Det skal bemærkes, at en sådan offentliggørelse ikke nødvendigvis betyder, at det pågældende indlæg giver udtryk for Miljøstyrelsens synspunkter. Offentliggørelsen betyder imidlertid, at Miljøstyrelsen finder, at indholdet udgør et væsentligt indlæg i debatten omkring den danske miljøpolitik.

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

Forord	4
1. Hvorfor forebygge affald?	5
2. EU og affaldsforebyggelse	6
3. Før tilsynsbesøgene	8
4. Mål for tilsynskampagnen	9
5. Prioritering: Hvilke virksomheder skal have kampagnetilsyn	11
6. Tidsplan	12
7. Presse	13
8. Hjemmeside og andre kanaler	14
9. Tjekliste for tilsynskampagnen	15
10. Når du tager på tilsynsbesøg	16
11. Cases skaber legitimitet	17
12. Folderen skal sikre det videre arbejde	18
13. Efter tilsynsbesøget	19
14. Hvordan kan materialet også bruges	20
Bilag 1: Hjemmesidetekst til den kommunale hjemmeside i forbindelse med tilsynskampagne om affaldsforebyggelse	21
Bilag 2: Pressemeddelelse til udsendelse i forbindelse med tilsynskampagne om affaldsforebyggelse	23
Bilag 3: Artikel til udsendelse i forbindelse med miljøtilsynskampagne	25
Bilag 4: Faktaark til brug i forbindelse med tilsynskampagne om affaldsforebyggelse	26
Bilag 5: Vejledning til udpegning af virksomheder til tilsynskampagne om affaldsforebyggelse	27
Bilag 6: Tilsynsskema: Tilsynskampagne om affaldsforebyggelse	32
Bilag 7: Cases: Affaldsforebyggelse	35

Forord

Denne tilsynskampagne er et tilbud til kommuner, der vil sætte fokus på potentialet for affaldsforebyggelse i danske virksomheder samt muligheden for at indgå i en industriel symbiose. Kommunerne er forpligtet til at gennemføre to miljøtilsynskampagner om året. Dette fremgår af miljøtilsynsbekendtgørelsen.

Kampagnepakken består af tilsynsmateriale til selve tilsynet, men også af en pressepakke og indhold til kommunale hjemmesider for at skabe opmærksomhed om kampagnen i kampagneperioden.

Hvad er der i pakken?

Tilsynskampagnen om affaldsforebyggelse består af en række elementer:

1. **Info-pakke:** Tekst og grafik til hjemmeside og tryk.
2. **PR-pakke til lokale medier:** Pressemeddelelse og artikel, som kommunen udsender og evt. selv formulerer citater til. Faktaark om affaldsforebyggelse. Resultater fra Miljøstyrelsens undersøgelse ”Danske virksomheders syn på affaldsforebyggelse”, som fremgår i faktaarket og pressemeddelelsen.
3. **Vejledende screeningsliste** for din kommune til brug til udpegning af virksomheder.
4. **Vejledende liste over affaldsbehandlingspriser.**
5. **Vejledning** til, hvordan din kommune kan udpege virksomheder til kampagnetilsyn.
6. **Tilsynsmateriale:** Tilsynsskema til brug på kampagnebesøget.
7. **Cases:** Eksempler på virksomheder, der har haft succes med at undgå affald.
8. **Folder om affaldsforebyggelse:** Gives til virksomhederne på tilsynsbesøget. Folderen kan også lægges på den kommunale hjemmeside.

Nogle af de ovenstående dele finder du som bilag til næreværende drejebog, resten har Miljøstyrelsen - pga. filtyperne - sendt til din kommune via e-mail i februar 2015.

På de kommende sider kan du læse, hvorfor der er potentiale i at sætte fokus på affaldsforebyggelse, og hvordan din kommune kan gennemføre tilsynskampagnen.

God læselyst.

1. Hvorfor forebygge affald?

Det er ikke overraskende virksomhederne, der står for en stor del af det danske forbrug af ressourcer. Af samme grund sker en stor del af affaldsdannelsen også i virksomhederne. Affald skabes, når der designes, udvikles, produceres, sælges og anvendes produkter og løsninger. Men en del af affaldet kan undgås ved hjælp af forebyggelse.

Affaldsforebyggelse er initiativer, der iværksættes, inden materialer eller råvarer bliver til affald.

Affaldsforebyggelse kan bidrage til besparelser i virksomhederne med forbedret konkurrenceevne og miljøprofil til følge. Alene industriens udgifter til råvarer og forarbejdede materialer vidner om potentialet. 53 procent af industriens udgifter stammer fra råvarer og forarbejdede materialer¹, og i 2010 udgjorde forbruget 300 milliarder kroner².

Der er store udsving i råvarepriserne. Men virksomhederne kan gøre sig selv mere robuste over for disse udsving ved at udnytte råvarerne bedre. Evnen til at håndtere ressourcerne intelligently bliver den absolut væsentligste konkurrenceparameter for virksomheder nu og i fremtiden.

Selvom mange virksomheder har forsøgt at optimere deres processer, er potentialet stadig stort. Alene ved at løfte de mindst effektive virksomheder op på niveau med de middelgode vil kunne resultere i besparelser på 7 milliarder kroner. Dette svarer til en besparelse på ca. 1,5 millioner kroner. pr. lavproduktiv virksomhed³.

¹ Redegørelse om Vækst og konkurrenceevne 2014 (s. 96) <http://www.evm.dk/~media/oem/pdf/2014/2014-publikationer/10-09-14-redegoerelse-vaekst-konkurrenceevne/159882-v-kstredeg-relse-samlet-web.aspx>

² Ressourceproduktivitet i dansk industri
<http://mst.dk/media/mst/Attachments/Rapport1RessourceproduktivitetiDanskIndustri.pdf>

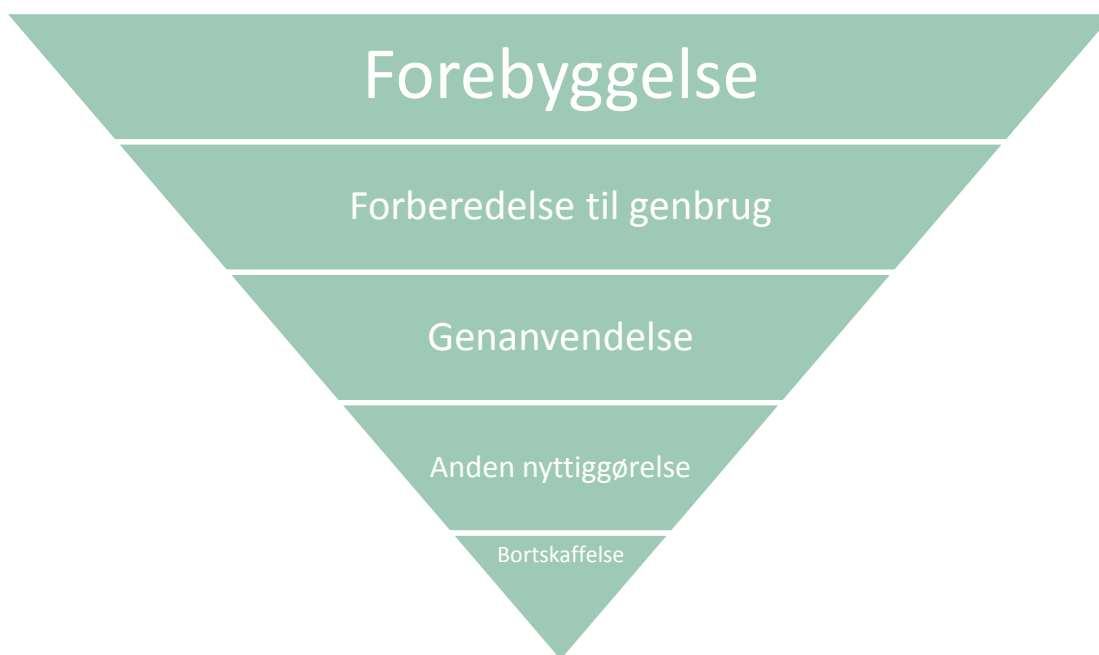
³ Ibid.

2. EU og affaldsforebyggelse

På det europæiske plan har der længe været fokus på bedre udnyttelse af ressourcer og på affaldsforebyggelse. Køreplanen mod et ressourceeffektivt Europa⁴, det syvende miljøhandlingsprogram⁵ og senest programmet for et "Europa uden affaldsproduktion - omstillingen til en cirkulær økonomi"⁶ har alle sat fokus på en bedre udnyttelse af ressourcer og på at nedbringe affaldsmængderne i de europæiske medlemsstater.

Med det seneste affaldsdirektiv fra 2008 (direktiv 2008/98/EC) har man introduceret affaldsforebyggelse som den højeste prioritet i affaldshierarkiet (se figur nedenfor). Dette direktiv pålægger også alle medlemsstater at udarbejde en plan for affaldsforebyggelse. I Danmark har Miljøministeriet, i februar 2015, desuden lanceret en strategi for affaldsforebyggelse (Danmark uden affald II)⁷.

Ressourcernes vej mod affald er beskrevet i affaldshierarkiet nedenfor.

⁴ The roadmap to a resource efficient Europe
http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/about/roadmap/index_en.htm

⁵ Environment Action Programme to 2020 <http://ec.europa.eu/environment/newprg/>

⁶ Moving towards a circular economy <http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/>

⁷ Læs mere om Strategi for affaldsforebyggelse via linket: <http://mst.dk/virksomhed-myndighed/affald/affaldsforebyggelse-strategi-aktiviteter/>

Affaldsforebyggelse er mange ting, men fælles er, at der er tale om handlinger, som foretages, inden affaldet skabes. Der kan være tale om, at virksomhederne udfører en renere produktion, hvor fokus er at begrænse spild i produktionen, at producere mere med mindre og begrænse brugen af problematiske stoffer. Initiativer som leasingmodeller, retursystemer og reparationsprocesser kan også være affaldsforebyggende.

I tillæg til affaldsforebyggelse er det også interessant at se på, hvordan restprodukter hos en virksomhed kan udnyttes ved at blive en ressource for en anden virksomhed. Dette kalder man også for en industriel (materiale)symbiose.

Formålet med denne tilsynskampagne er at informere og inspirere danske mindre og mellemstore virksomheder til at arbejde med affaldsforebyggelse.

Mht. udpegning af virksomheder, der skal have et kampagnetilsyn, sættes der i kampagnematerialet fokus på virksomheder, som har en eller flere af følgende fraktioner:

- Pap
- Plast
- Metal
- Olie og kemikalier

Disse affaldsfraktioner er udvalgt, fordi de udgør en miljøbelastning, er almindeligt forekommende i virksomheder - der er omfattet af tilsynsbekendtgørelsen - og derfor udgør et potentiale for forebyggelse.

Denne drejebog er inddelt i tre hovedafsnit, der beskriver aktiviteterne i de forskellige stadier i tilsynskampagnen:

3. Før tilsynsbesøgene

I dette afsnit kan du læse om de forberedelser, som du kan gøre for at sikre det bedst mulige udbytte af tilsynskampagnen. Eksempelvis ved at opstille mål for indsatsen, at prioritere besøgene rigtigt og at gøde jorden for tilsynsbesøgene ved at sætte en lokal dagsorden.

En tilsynskampagne skal selvfølgelig medvirke til at sætte en dagsorden om et miljøforhold hos de virksomheder, der får tilsynsbesøg. Men tilsynskampagnens potentielle effekt kan blive mangedoblet, hvis der fra kommunens side kommunikeres bredere i lokalsamfundet omkring indsatsen.

Før du iværksætter tilsynsindsatsen, er det vigtigt, at du afklarer:

- Hvad er vores mål? Hvad ønsker vi at opnå med kampagnen? Hvornår kan den siges at have været en succes?
- Hvilke virksomheder skal have tilsyn? Hvordan sørger vi for, at vores tilsyn gennemføres hos de virksomheder, der har mest brug for det (eller størst potentiale for at have gavn af det)?
- Hvornår gennemfører vi de enkelte aktiviteter? Hvordan lægger vi en tidsplan, der sikrer optimale betingelser for kampagneindsatsen?
- Hvordan sætter vi en lokal dagsorden for vores kampagne? Hvornår kan vi eksempelvis inddrage lokale medier forud for tilsynsindsatsen?
- Hvilke kanaler råder vi over for at forstærke kampagnens effekt? Hvordan sikrer vi, at vi i kampagneperioden er så synlige som muligt over for målgruppen?

I nedenstående afsnit giver vi inspiration til, hvordan du kan opstille mål, lave tidsplaner, indgå samarbejder og sætte en lokal dagsorden.

4. Mål for tilsynskampagnen

Ved at formulere et klart mål får tilsynskampagnen større gennemslagskraft, og det er nemmere efterfølgende at måle, om kampagnen har været en succes. Ifølge tilsynsbekendtgørelsen skal myndigheden vurdere effekten af kampagnen. Hertil har myndigheden brug for at formulere effektmål.

Det kan eksempelvis være effektmål om øget viden i målgruppen, en ændret adfærd, en mindsket miljøbelastning eller en bedre miljøkvalitet.

Er det ikke muligt at opstille effektmål, kan der formuleres resultatmål for tilsynskampagner. Det kan være antallet af gennemførte tilsyn, antal omtaler af kampagnen i lokale medier, antal foldere, der er rekvireret, etc. Disse mål kan aflæses relativt enkelt undervejs.

I skemaet er vist eksempler på effekt- og resultatmål.

Tid	Måltype	Mål	Metode
Langt sigt	Effektmål, miljøbelastning	Alle virksomheder, der har modtaget kampagnetilsyn, reducerer affaldsmængden (i forhold til antallet af ansatte).	Denne kan måles ved, at tilsynsmedarbejderen laver et udtræk i Affaldsdatabasen over en specifik virksomheds mængder af forskellige fraktioner og behandlingen (forbrænding, deponering osv.) af disse. Dette første udtræk, brugt til at udpege virksomheden til affaldsforebyggelseskampagnen, er baseline, som gemmes og evt. journaliseres. For at måle over en 3-årig periode laves det samme udtræk i de efterfølgende år, og der regnes på, om mængderne af affaldsfraktionerne er faldet.
		Affaldsproduktionen fra virksomhederne i det kommunale udtræk falder over en treårig periode.	
Mellemlangt sigt	Effektmål, viden, holdninger og adfærd	Alle virksomheder, der har modtaget tilsyn, oplever at have tilstrækkelig viden til at igangsætte affaldsforebyggelsesinitiativer.	Der laves en rundspørge (korte telefoninterview) blandt de virksomheder, der har modtaget tilsyn. Virksomhederne stilles de samme spørgsmål.

			<p>Der spørges specifikt til:</p> <ul style="list-style-type: none"> I hvilket omfang er virksomheden blevet inspireret til at gå i gang med affaldsforebyggelse som følge af kampagnetilsynet (i høj grad, i nogen grad, hverken/eller, i mindre grad, i ringe grad)? Vurderer virksomheden at have fået mere viden om affaldsforebyggelse som følge af tilsynsbesøget og det medfølgende materiale (i høj grad, i nogen grad, etc.)? <p>Disse spørgsmål kan suppleres med kvalitative spørgsmål som ”hvilke affaldsforebyggelsesinitiativer har du gennemført? Hvad har erfaringen været? Hvor savner du viden?”</p>
		Halvdelen af de virksomheder, der har modtaget kampagnetilsyn, har taget initiativer til at forebygge affald pr. dd.mm.åååå	Dette mål kan måles med samme rundspørge som ovenstående.
Kort sigt	Resultatmål	Mindst 20 procent af de virksomheder i kommunerne, der producerer mest affald i fraktionerne pap, metal, plast eller olie og kemikalier, har modtaget kampagnetilsyn.	
		Folder om affaldsforebyggelse er udleveret til alle virksomheder, på den kommunespecifikke screeningsliste* over virksomheder, senest dd.mm.åååå. *Screeningslisten er vedlagt i kampagnepakken.	
		Tilsynskampagnen om affaldsforebyggelse er blevet omtalt mindst tre gange i lokale medier.	Ud over den vedhæftede artikel om tilsynskampagnen kan der efter afslutningen på tilsynskampagnen laves en afrapportering af resultaterne til lokale og regionale medier.

Disse mål er alene vejledende og til inspiration. Du kan finde flere oplysninger om opstilling af mål for tilsynskampagner i Miljøstyrelsens ”Håndbog for tilsynskampagner”⁸.

⁸ Se *Håndbog for tilsynskampagner* via linket: <http://mst.dk/service/publikationer/publikationsarkiv/2013/aug/haandbog-for-tilsynskampagner/>

5. Prioritering: Hvilke virksomheder skal have kampagnetilsyn

Som en del af tilsynskampagnen for affaldsforebyggelse har Miljøstyrelsen udarbejdet en vejledning til udpegning af virksomheder samt en vejledende screeningsliste for din kommune ved hjælp af et udtræk i Affaldsdata-basen (ADS). Screeningslisten omfatter virksomheder fra brancher, der dækker produktion samt autoværksteder.

Den kommunespecifikke screeningsliste og vejledningen har til formål at sikre, at tilsynskampagnen sætter fokus på de virksomheder, der har forholdsvis store mængder affald, og potentielt store udgifter til affaldsbehandling for en eller flere fraktioner. Med dette som udgangspunkt kan tilsynsmedarbejderen gå i dialog med virksomheden omkring muligheden for besparelser på affaldsbehandling ved hjælp af affaldsforebyggelse.

Screeningslisten viser den producerede mængde - af de nedenstående fraktioner - for hver virksomhed:

- Pap
- Metal
- Plast
- Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)
- Papemballage
- Metalemballage
- Plastemballage

Screeningslisten er ment som en hjælp til kommunerne til at prioritere kampagnetilsynene, og den kan naturligvis suppleres med tilsynsmedarbejderens lokalkendskab til virksomhederne.

Vær opmærksom på, at kravet om tilsynskampagner omfatter de virksomheder, der er angivet i tilsynsbekendtgørelsens § 1. Myndigheden kan selvfølgelig lade andre virksomheder indgå i kampagnen, dog kan disse ikke tælle med i opfyldelse af myndighedens årlige tilsynsmål, og der kan heller ikke opkræves brugerbetaling for disse tilsyn.

Oplever du problemer med adgang Affaldsdatasystemet, kan du ringe til Affaldsdatasystemet på tlf. 72 54 81 81, eller sende en e-mail til: affaldsdatasystem@mst.dk.

6. Tidsplan

Hvornår gennemfører vi de enkelte aktiviteter?

En god tidsplan kan hjælpe din kommune med at få størst muligt udbytte af tilsynskampagnen.

Før tidsplanen skrives, bør du overveje følgende omkring kampagnens timing:

- Gennemfører andre myndigheder kampagner, som vi skal være opmærksomme på?
- Er der perioder, hvor de virksomheder, som vi vil aflægge et kampagnetilsyn, er særligt travle (eksempelvis autoværksteder i perioden for vinterdæk)?
- Kan vi koordinere vores kampagne med nabokommunerne, så vi får skabt større effekt?

Herefter er du klar til at lægge en tidsplan, hvor du sætter kampagnens milepæle i skema. Forsøg at lave kampagneforløbet så afgrænset og komprimeret som muligt, så virksomhederne oplever en fokuseret kampagne, og miljøforvaltningen bruger ressourcerne mest effektivt.

Tabellen forneden viser et eksempel på en tidsplan:

Tidsplan for kampagne om affaldsforebyggelse						
	Ansvar	Deadline	Kampagneperiode uger			
Milepæl			10	11	12	14
Folder distribueres til erhvervsservice	PS	02-03-2015				
Info og nyhed på hjemmeside	ML	09-03-2015				
Pressemateriale til lokale medier (avis, radio og tv)	SK	09-03-2015				
Varsling og tilsynsbrev	PS	16-03-2015				
Kampagnetilsyn	PS	30-03-2015				

I håndbog om tilsynskampagner kan du finde flere eksempler på, hvordan du kan fastlægge en plan for tilsynskampagnen.

7. Presse

Sæt en lokal dagsorden for tilsynskampagnen

Kampagnetilsynene er begrænset til et antal prioriterede virksomheder, men information og værktøjer om affaldsforebyggelse kan have værdi for mange andre i kommunen. Derfor bør der som et led i kampagneindsatsen iværksættes en presseindsats, der skal øge sandsynligheden for, at lokale virksomheder stifter bekendtskab med kampagnen og budskaberne. Ud over at gøre andre virksomheder opmærksomme på tilsynskampagnen, forbereder sådan en indsats også de virksomheder, der skal have kampagnetilsyn, på temaet for kampagnen.

Vedhæftede pressemeddelelse, artikel og faktaark bør i ugen op til udsendelse af varslingsbreve sendes til lokale medier (aviser, tv og radio). Både pressemeddelelsen og artiklen er sat op, så den kan versioneres til netop jeres kommune og afsnit og ord, der kan udskiftes er markeret med farve. Husk at få de forslåede citater godkendt af afsender/talsperson fra kommunen!

I faktaarket fremgår der resultater fra en spørgeskemaundersøgelse, Miljøstyrelsen fik gennemført i efteråret 2014, blandt 1.300 virksomheder fra brancher dækkende produktionsvirksomheder samt autoværksteder. Og nogle af disse resultater er medtaget i pressemeddelelsen. Selve undersøgelsen ”Danske virksomheders syn på affaldsforebyggelse” kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside⁹.

Kontakten til lokale medier er også en oplagt mulighed for at etablere et samarbejde omkring tilsynskampagnen, hvor det pågældende medie kan gøres interesseret i at skrive opfølgende artikler om kampagneindsatsen.

Af mulige vinkler, som kan præsenteres, er:

- **Kommunens affaldsudfordring:** Med udgangspunkt i den kommunale oversigt over virksomhedernes affaldsproduktion laves en artikel om kommunens udfordring på affaldsområdet. Et eksempel på en overskrift kunne være ”Tonsvis af papaffald i Favrskov kommune”.
- **Det lokale eksempel:** I samarbejde med kommunen og en lokal virksomhed, der arbejder med affaldsforebyggelse, laves der et portræt af virksomheden og muligheder og potentialer ved affaldsforebyggelse.
- **Opfølgning på tilsynskampagnen:** Her kan kommunen gøre kort status over tilsynsbesøgene: Hvor mange kampagnetilsyn gennemførte vi? Hvad var de typiske udfordringer? Hvad var succesoplevelserne? Etc. Artiklen kan tjene til at inspirere virksomheder, der ikke selv har haft besøg.

Presseindsatsen bør tilrettelægges i samarbejde med kommunens kommunikationsafdeling og de faglige enheder, som er ansvarlige for udførelse af kampagnen.

⁹ Se undersøgelsen via linket: <http://mst.dk/service/nyheder/nyhedsarkiv/2015/feb/virksomheder-vil-undgaa-affald/>

8. Hjemmeside og andre kanaler

En del af kampagnematerialet består af en kort nyhedstekst til hjemmesiden, et faktaark, en infografik og en digital version af den folder, der skal afleveres til virksomhederne som en del af kampagnetilsynet.

Denne infopakke er tænkt som et tilbud til kommuner, der vil sætte fokus på tilsynskampagnen på deres egen hjemmeside eller andre digitale platforme (eksempelvis sociale medier).

Konkret kan et, flere eller alle af disse elementer bruges til at gøre opmærksom på kampagnen på kommunens hjemmeside:

- Nyhedstekst
- Grafik
- Faktaark
- Folder

Ligesom kommunens hjemmeside kan understøtte kampagneindsatsen, kan du i forberedelserne til tilsynskampagnen undersøge, om der er potentiale for yderligere eksponering via kommunale kanaler. Eksempelvis kan et kommunalt erhvervsservicecenter være en uvurderlig indgang til virksomhederne i målgruppen. F.eks. kan folderen om affaldsforebyggelse distribueres igennem et sådant.

9. Tjekliste for tilsynskampagnen

Før du går i gang med kampagnetilsynene, kan du teste, om du er klar, ved at gennemgå nedenstående tjekliste:

- Har du fastlagt mål for kampagnen? Læs om mål på side 9 (Mål for tilsynskampagnen)
- Har I prioriteret, hvilke virksomheder der skal have kampagnetilsyn? Læs om prioritering af kampagnetilsyn på side 11 (Prioritering: Hvilke virksomheder skal have kampagnetilsyn?)
- Har du lagt en tidsplan for tilsynskampagnen? Se forslag til tidsplan på side 12 (Tidsplan: Hvornår gennemfører vi de enkelte aktiviteter?)
- Har du forsøgt at sætte en dagsorden for kampagnen i lokale medier? Se om inddragelse af presse på side 13 (Presse: Sæt en lokal dagsorden for tilsynskampagnen)
- Har du kortlagt, hvilke kanaler kommunen selv råder over til at promovere kampagnen? Se om hjemmeside og andre kanaler på side 14 (Hjemmeside og andre kanaler)

10. Når du tager på tilsynsbesøg

Der er ikke noget lovkrav om, at virksomheder skal affaldsforebygge. Det betyder, at virksomhederne umiddelbart skal kunne se gevinsten ved at affaldsforebygge, hvis kampagnen skal opnå en reel effekt.

Derfor er tilsynsskemaet også sammensat med det formål at skulle kunne igangsætte en dialog og inspirere virksomhederne til det videre arbejde.

Centralt i tilsynsmaterialet er ønsket om at formidle til virksomhederne, at affaldsforebyggelse nærmest handler om alt andet end virksomhedens konkrete affald. Konkret slår kampagnetilsynet ned tre steder i virksomheden, hvor der typisk er potentiale for at forebygge affald:

11. Cases skaber legitimitet

Tilsynsmaterialet er som nævnt bygget op som en række nedslag på råvarerne og materialernes vej gennem virksomheden. I forbindelse med hvert nedslag er der knyttet en række spørgsmål, der kan igangsætte dialogen, og ved hvert spørgsmål er der tilknyttet et råd, en case, et værktøj eller anden inspiration, der illustrerer, hvordan man kan arbejde med forebyggelse af affald i netop dette led i virksomheden.

Ved at bruge eksempler fra andre virksomheder øges troværdigheden af budskaberne, fordi det ikke blot er en myndighedsafsender, der anviser en handling, men ligeværdige forretningsdrivende, der siger god for det.

Hvis du kender til virksomheder i jeres lokalområde, der arbejder med affaldsforebyggelse, er det naturligvis også relevant at inddrage disse.

Læs to eksempler på virksomheder, der har haft succes med at undgå affald på bilag 7.

12. Folderen skal sikre det videre arbejde

Mange virksomheder vil givetvis have behov for at tygge på den information, som de modtager under kampagnetilsynet. Herefter er det vigtigt, at tilsynskampagnen er parat med værktøjer til det videre arbejde med affaldsforebyggelse i virksomheden.

Derfor indeholder kampagnematerialet en folder, der kort redegør for formålet og gevinsterne ved affaldsforebyggelse, og herefter præsenterer tre enkle værktøjer til at arbejde videre med området.

Folderen indeholder også information om Task force for Grøn Industri Symbioses tilbud om at gennemføre et gratis ressourcecheck af virksomhederne. Disse informationer kan tilsynsmedarbejderen også fremhæve under kampagnetilsynet.

13. Efter tilsynsbesøget

Evaluering af kampagnen

Af hensyn til kampagnen og for at forbedre læringen i egen organisation er det vigtigt at afsætte tid til evaluering af kampagnen. Det er desuden et krav i tilsynsbekendtgørelsen, at tilsynsmyndigheden skal opstille mål og vurdere effekten af årets kampagner. Evalueringen giver et billede af, om kampagnen er nået ud til de ønskede virksomheder, og om den har fået den ønskede effekt – det være sig i form af målgruppens viden og adfærd, en mindsket miljøbelastning eller en bedre miljøkvalitet.

Samtidig giver evalueringen mulighed for at bruge erfaringerne fra kampagnen til at forbedre fremtidige kampagner.

I håndbog om tilsynskampagner kan du finde eksempler på evalueringsskemaer for tilsynskampagner.

Umiddelbart når kampagnen er overstået, er det alene muligt at måle, om de planlagte resultater er nået: Har vi udarbejdet det ønskede materiale? Kom vi ud til det planlagte antal virksomheder? Etc. Typisk kan en vurdering af kampagnens effekter kun ske på lidt længere sigt.

Evalueringen kan bygges op om følgende hovedtrin:

- Blev kampagnens mål nået?
- Blev resultaterne produceret?
- Lever resultaterne op til indsatsen?
- Hvilke effekter er opnået?

Tidsplan og budget

- Blev kampagnen gennemført med de planlagte ressourcer?
- Var tidsplanen realistisk?

Læring til næste projekt

- Hvad er de vigtigste læringspunkter fra projektet?
- Hvad er den gode historie om projektet?
- Hvad skal fastholdes eller ændres i den næste kampagne?

Ligeså væsentligt som evalueringen af kampagnens resultater og effekter er en evaluering af kampagnens proces. Procesevalueringen bør vedrøre både de medarbejdere, der har gjort sig erfaringer gennem kampagnen, og de virksomheder, der var målgruppen for kampagnen.

14. Hvordan kan materialet også bruges

Udover at benytte kampagnematerialet til at udføre kampagnetilsynene, kan kommunen vælge at benytte kampagnematerialet til at afholde temadage om affaldsforebyggelse for virksomheder. Det skal dog bemærkes, at temadage ikke vil tælle som fysiske tilsyn og dermed heller ikke i opfyldelsen af de årlige tilsynsmål.

For at understøtte kampagnen yderligere kan folderen sendes til ikke-gebyrpligtige virksomheder, der ikke udpeges til et kampagnetilsyn, eftersom der kan være et stort potentiale for affaldsforebyggelse hos disse

KAMPAGNE: UNDGÅ AFFALD – STYRK DIN KONKURRENCEEVNE

[KOMMUNENAVN] sætter i **[TIDSPERIODE FOR KAMPAGNE]** fokus på, hvordan virksomhederne i kommunen kan blive bedre til at undgå affald. Her får du tre enkle redskaber til at komme i gang i din virksomhed.

Det er dyrt at drive virksomhed. Og det er ikke mindst udgifterne til råvarer og forarbejdede materialer, der fylder i budgettet. 53 procent af industriens udgifter i Danmark stammer således fra råvarer og forarbejdede materialer. I 2010 svarede det til et forbrug på 300 mia. kr. Denne udgift forventes at stige de kommende år.

[HER KAN DEN MEDFØLGENDE GRAFIK OM DE SKJULTE AFFALDSUDGIFTER INDSÆTTES]

Her får du tre værktøjer, så din virksomhed kan komme i gang med at arbejde med at nedbringe mængden affald:

#1 Affaldskortlæg din virksomhed

En affaldskortlægning er et konkret kort over din virksomhed, der viser, hvilke typer ressourcer du bruger, hvor affaldet skabes, og hvordan du håndterer det.

Men du kan også starte selv ved en fysisk gennemgang af din virksomhed, hvor du kortlægger ”inputs” – altså steder, hvor materialer og ressourcer kommer ind i virksomheden, fordi det også er her, at der kan være kilder til affald. For hvert input laver du en tjekliste:

- Hvilken ressource går ind?
- Hvilke affaldsstrømme kommer ud?
- Hvad er den nuværende praksis for den enkelte affaldsstrøm?
- Lav (hvis muligt) et estimat af mængden af affald. Få eventuelt hjælp af de ansvarlige i den enkelte afdeling.
- Lav (hvis muligt) et estimat af omkostningerne forbundet med affaldsstrømmen.

Med denne kortlægning har du et godt billede af, om der er potentielt spild i din virksomhed, og hvor det opstår. Læs mere om affaldskortlægning på Key2Greens hjemmeside [LINK: [http://www.key2green.dk/sites/default/files/undervisnings-materiale/bilag-til-ringbind/faneblad_3/fakta - affald og genanvendelse.pdf](http://www.key2green.dk/sites/default/files/undervisnings-materiale/bilag-til-ringbind/faneblad_3/fakta_-_affald_og_genanvendelse.pdf)]

Få et gratis ressource tjek!

Har du industriaffald, overskudsvarme eller spildevand, som kan afsættes til videreudnyttelse af andre? Eller leder du efter restprodukter fra andre virksomheder, som kan bruges i din produktion?

Bestil et gratis og uforpligtende ressource tjek for at få kortlagt mulighederne for at indgå i en industrisymbiose med en eller flere andre virksomheder. Du kan læse mere og bestille et besøg på <http://groenomstilling.erhvervsstyrelsen.dk/> [LINK i digital folder: <http://groenomstilling.erhvervsstyrelsen.dk/kontakttaskforce>]

#2 Handl på din kortlægning

Når du har lavet din affaldskortlægning, kan du gå i gang med at lave en handlingsplan med aktiviteter, der minimerer spild og forbedrer ressourceeffektiviteten. I din handlingsplan kan du overveje:

- Hvor stor en andel af dine samlede råmaterialer bliver spildt?
- Hvad er de samlede omkostninger for de forskellige typer affaldshåndtering?
- Hvor let kan der gribes ind i forhold til at undgå det affald, du producerer?
- Hvilke mål vil du sætte for affaldsforebyggelse i din virksomhed i fremtiden? Hvilke aktiviteter vil du iværksætte for at nå disse mål?

#3 Ressource- og affaldsminimering - det gavner din økonomi

Vil du regne på effekterne af at implementere en affaldsforebyggende, grøn forretningsstrategi? Så kan du bruge et værktøj, som du finder på siden www.green21.dk [LINK:

<http://www.green21.dk/forebyg-affaldsgenerering>]. Værktøjet giver dig mulighed for at regne på, hvordan det påvirker virksomhedens økonomi, hvis dit produkt genbruges, eller hvis kvaliteten og levetiden forlænges. Du kan både regne på gevinsterne ved:

- 1) en renere produktion
- 2) en tilbagetagningsordning og/eller
- 3) en leasingordning.

**Bilag 2: Pressemeddelelse til udsendelse i forbindelse med
 tilsynskampagne om affaldsforebyggelse**

**Afsenderen hos kommunen kan være en borgmester, direktør eller
udvalgsformand.**

Forslag til citater er fremhævet med gult.

Danske virksomheder vil undgå affald

Otte ud af ti danske virksomheder mener, at det er vigtigt at producere mindre affald. Det viser en undersøgelse, som Miljøstyrelsen har lavet. Og der er brug for at udnytte ressourcerne bedre og mindske spildet i danske virksomheder. 53 procent af industriens udgifter stammer fra råvarer og forarbejdede materialer, og det tal vil stige i de kommende år pga. stigende råvarepriser.

Når en kunde anskaffer en bæk i støbejern fra virksomheden GH Form, er bænken i nogle tilfælde kun til låns. GH Form har udarbejdet et leasingsystem, så virksomheden bevarer ejerskabet over sine produkter og dermed er sikret at få dem retur, når kunden ikke længere ønsker dem.

Hvis støbejernsproduktet er i god stand, bliver det rensat og malet for derefter at blive sendt ud til en ny kunde. Hvis der er større skader på produktet, bliver det smeltet om i jernstøberiet og omdannet til nye produkter.

GH Form er bare en af mange danske virksomheder, der er begyndt at interessere sig for at udnytte ressourcerne mere optimalt. En undersøgelse blandt 1.300 virksomheder fra brancher, der dækker produktion og autoværksteder, viser, at 82 procent af de adspurgte mener, at det er vigtigt at forebygge affald for at mindske miljøbelastningen. Og to ud af tre virksomheder har iværksat initiativer til at forebygge affald.

”Det er positivt, at så mange virksomheder af egen drift er i gang med at forsøge at udnytte ressourcerne bedre. Vi har i de forgangne årtier haft stort fokus på genanvendelse, men der er et kolossalt potentiale i at arbejde med at trimme processerne, før affald overhovedet bliver til affald”, siger [INDSÆT TALSMAND FOR KOMMUNEN], der med en kommende kampagne blandt [KOMMUNENAVNS] virksomheder vil sætte fokus på netop affaldsforebyggelse.

Affaldsforebyggelse er godt for bundlinjen

Og der er god økonomi i at forsøge at undgå affald. Af de virksomheder, der har iværksat initiativer for at nedbringe mængden af affald, har 38 procent oplevet færre udgifter til råvarer, mens hele 51 procent har oplevet færre udgifter til bortskaffelse af affald.

Og netop økonomien og de stigende råvareudgifter er afgørende for, at så mange danske virksomheder mener, at det er vigtigt at undgå affald. Ud af den danske industris samlede udgifter udgør råvarer og forarbejdede materialer hele 53 procent, eller hvad der i 2010 svarede til 300 milliarder kroner. Kan bare en brøkdel af disse materialer anvendes bedre, betyder det gevinster i milliardklassen.

”Hvis du er bedre til at udnytte metallet i din produktion end din konkurrent, så får du en konkurrencefordel, der over tid kan blive ganske betydelig. Der er, som jeg ser det, ingen tvivl om, at evnen til at håndtere ressourcerne intelligently bliver et af de absolut væsentligste konkurrenceparametre for virksomheder i det 21. århundrede”, siger [INDSÆT TALSMAND FOR KOMMUNEN].

Kampagne skal sætte fokus på affaldsforebyggelse

Og der er stort potentiale for at forbedre udnyttelsen af ressourcer i danske virksomheder. Det er stadig kun hver tredje virksomhed, der har ændret arbejdsprocesser for at forbedre udnyttelsen af materialer, mens kun 20 procent har stillet krav til deres leverandører for eksempelvis at få varer i mindre emballage eller få en returordning for emballagen.

”Vi har en opgave med at give virksomhederne redskaber til at undgå affald. Derfor gennemfører vi en kampagne, hvor det kommunale miljøtilsyn kan sætte fokus på affaldsforebyggelse. Målet med kampagnen er at give konkrete råd og tips til at komme i gang”, siger [INDSÆT TALSMAND FOR KOMMUNEN].

Virksomheder, der er interesserede i tilsynskampagnen om affaldsforebyggelse, kan finde flere oplysninger her [LINK TIL KOMMUNENS HJEMMESIDE MED OPLYSNINGER OM KAMPAGNEN].

For yderligere oplysninger om kampagnen kontakt:

[INDSÆT KONTAKTOPLYSNINGER PÅ KONTAKTPERSON HOS KOMMUNEN]

Bilag 3: Artikel til udsendelse i forbindelse med miljøtilsynskampagne

Talsperson bør være projektleder, direktør, borgmester eller udvalgsformand. Citater og kommunenavn er fremhævet med gult. Du kan også vælge at skrive dine egne citater.

Virksomheder i [KOMMUNENAVN] skal undgå affald

En række virksomheder i [KOMMUNENAVN] får i den kommende tid besøg af det kommunale miljøtilsyn. Målet med besøget er at afklare, om virksomhederne har potentiale for at udnytte eksempelvis pap, plast, papir, metal, olie og kemikalier bedre og dermed reducere virksomhedernes omkostninger til materialer.

Der ryger dagligt store mængder pap og plast i affaldscontaineren hos landets virksomheder. Og selvom affaldet genanvendes eller ender sine dage på et kraftvarmeværk, så havde det stadig været bedre, hvis affaldet helt kunne være undgået.

”Den danske industri bruger hvert år omkring 300 milliarder kroner på råvarer og forarbejdede materialer, og en del af disse materialer ender som affald. Kan vi blive bedre til at udnytte ressourcerne, siger det sig selv, at så er der også penge at spare”, siger [TALSPERSON FRA KOMMUNEN].

”Vi håber, at vi med kampagnen kan give virksomheder råd og inspiration til at komme i gang med at forebygge affald. For bedre udnyttelse af materialerne er lig med økonomiske besparelser for virksomhederne og forbedret konkurrenceevne”, siger [TALSPERSON FRA KOMMUNEN].

Fokus på pap, plast, metal, olie og kemikalier

I [KOMMUNENAVN] vil [ANTAL PLANLAGTE KAMPAGNETILSYNSBESØG] virksomheder få besøg af kommunen. Under miljøtilsynet vil den kommunale tilsynsmedarbejder både se på materialeinput og håndtering af materialer i virksomheden. Tilsynet vil også fokusere på både produkter og affald, der går ud af virksomheden. Målet er at undersøge, om der er potentiale for eksempelvis øget ressourceeffektivitet, øget genbrug eller måske tilbagetagningsordninger.

”For os handler det først og fremmest om at skabe en bevidsthed i virksomhederne om, at man kan undgå affald mange steder i virksomheden. Eksempelvis ved at stille krav til leverandøren om at levere i færre mængder emballage eller i returemballage. Eller ved at indstille maskiner anderledes, så de udnytter mere af materialet”, siger [TALSPERSON FOR KOMMUNENS TEKNIK- OG MILJØAFDELING].

[KOMMUNENAVN] har netop planlagt en kampagne, som kan hjælpe kommunens virksomheder godt i gang med at forebygge affald. Derfor kan du forvente at få besøg af en af kommunens medarbejdere. Kampagnen bliver gennemført i perioden [PERIODE FOR KAMPAGNE], og tilsynsmedarbejderne har særligt fokus på virksomheder, der producerer store mængder pap-, plast-, metal-, olie- og kemikalieaffald. Du kan finde flere oplysninger om affaldsforebyggelse på Miljøstyrelsens hjemmeside [LINK: <http://mst.dk/virksomhed-myndighed/affald/affaldsforebyggelse-strategi-aktiviteter/>] og om tilsynskampagnen på kommunens hjemmeside [LINK].

For yderligere oplysninger

Kontakt [KONTAKTOPLYSNINGER HOS PROJEKTANSVARLIG HOS KOMMUNEN]

UNDGÅ AFFALD – SPAR PENGE

- Affaldsforebyggelse er initiativer, der iværksættes, **inden** materialer eller råvarer bliver til affald.
- Genanvendelse er, når affald bliver omforarbejdet til nye produkter eller materialer

Hvorfor undgå affald?

- Råvarer og forarbejdede materialer udgør 53 procent af industriens samlede udgifter.
- Der er store udsving i råvarepriserne. Men virksomhederne kan gøre sig selv mere robuste over for disse udsving, ved at udnytte råvarerne bedre. I en spørgeskemaundersøgelse blandt 1.300 virksomheder siger 38 procent, at de har oplevet færre udgifter til råvarer ved at affaldsforebygge.
- Virksomheder, der forbedrer deres materialeudnyttelse, får også bedre konkurrenceevne.

Hvordan undgår virksomheder affald?

Der er flere måder, en virksomhed kan forhindre, at ressourcer ender som affald:

- Ved direkte at genbruge materialer eller produkter
- Ved at stille leverandørkrav, for eksempel krav om returemballage eller reduktion af mængden af emballage
- Ved at ændre virksomhedens indkøbspolitik
- Ved at ændre procedurer for lagerføring
- Ved at ændre og optimere arbejdsprocesser
- Ved at indstille maskiner anderledes eller udskifte til andre modeller, således at de udnytter materialerne bedre
- Ved at opbygge udvalgte medarbejderes kompetencer.

Danske virksomheders syn på affaldsforebyggelse

Miljøstyrelsen fik i efteråret 2014 gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt 1.300 virksomheder fra brancher dækkende produktionsvirksomheder samt autoværksteder.

Undersøgelsen viste:

- 82 procent af virksomhederne mener, at affaldsforebyggelse er vigtigt for at mindske virksomheders miljøpåvirkning.
- 64 procent mener, at affaldsforebyggelse er vigtigt på grund af stigende råvarepriser.
- 67 procent af respondenterne siger, at de ved, hvordan virksomheder kan arbejde med affaldsforebyggelse. Kun 20 procent siger, at de ikke ved det.
- 74 % af de adspurgte mener, at det er muligt at forebygge affald ved at sortere og genanvende.
- 41 procent af virksomhederne kender ikke deres spildprocent på råvarer.
- To ud af tre danske virksomheder har iværksat et eller flere initiativer for at undgå affald.
- Hver fjerde virksomhed har ikke iværksat nogen initiativer.
- 38 procent af de adspurgte virksomheder, der har prøvet at affaldsforebygge, har oplevet færre udgifter.

Indhold

Hvordan bruger du screeningslisten?	28
Screeningslisten kombineres med ADS	28
Trin-for-trin-guide	30

For at tilsynskampagnen om affaldsforebyggelse får mest gennemslagskraft, er det vigtigt at fokusere på de virksomheder, der har størst potentiale for at undgå affald. Derfor har Miljøstyrelsen via Affaldsdatasystemet (ADS) lavet en vejledende screeningsliste for din kommune. Filen er vedlagt kampagnepakken og hedder: "Kommunenavn_xls".

Screeningslisten viser produktionsvirksomheder og autoværksteder i din kommune, som i 2013 producerede en eller flere af følgende fraktioner:

- Pap
- Papemballage
- Plast
- Plastemballage
- Metal
- Metalemballage
- Farligt affald (olie-kemikalieaffald)

Disse affaldsfraktioner er udvalgt, fordi de udgør en miljøbelastning og er almindeligt forekommende i virksomheder, der er omfattet af tilsynsbekendtgørelsen.

Screeningslisten viser, for hver enkelt virksomhed, den producerede mængde af affald for de listede fraktioner. Det er vigtigt at notere sig, at fraktionen "Farligt affald" i listen omfatter olie-og kemikalieaffald, men også andet affald, der karakteriseres som farligt affald i ADS.

Med listen i hånden har du mulighed for at få et indblik i virksomhedernes udgifter til affaldsbehandling, og denne udgift kan være et godt udgangspunkt for dialog med virksomheden om tiltag, der kan begrænse denne udgift.

Ved brug af listen skal tilsynsmedarbejderen være opmærksom på, om virksomheden er omfattet af miljøtilsynet

Hvordan bruger du screeningslisten?

Screeningslisten giver som nævnt et indblik i de virksomheder i din kommune, der producerer meget af en eller flere af de udvalgte fraktioner. I den kommunespecifikke screeningsliste er mængderne af de enkelte fraktioner angivet i ton.

CVR nummer	P nummer	Virksomhedsnavn	Branchekode	Kommune	Jern og meta	Emballage meta	Plast	Emballage plas
30902769	1013658443	JAS AF 15.10.2009 ApS		107120 Brøndby				
27186556	1013186959	Bryggeriet Skands A/S		110500 Brøndby				
34565910	1012702465	STILA A/S		139210 Brøndby				
15512415	1000434975	CCL LABEL A/S		172900 Brøndby				
10068657	1008331142	STRÅLFORS A/S		181200 Brøndby				
51268210	1001964785	LITOTRYK KØBENHAVN A/S		181200 Brøndby				
41171111	1001807195	PBN BOGBIND ApS		181400 Brøndby				
10343216	1000060561	AKTIESELSKABET EINAR WIL		205300 Brøndby				
24255298	1006319157	NATIONAL OILWELL VARCO I		222100 Brøndby				
15259078	1000890952	JOHNSEN PLAST A/S		222900 Brøndby				
30353218	1013101678	RYTGER ApS		243300 Brøndby				
10137993	1000024247	N P CHRISTIANSEN KLIPPE-C		251100 Brøndby				
33640706	1016829257	SCHØLLER STÅL ApS		251100 Brøndby				
33750080	1016890266	KJUL & CO. ApS		251100 Brøndby				
16241091	1001063217	PROTECTORS A/S		256100 Brøndby				

FIGUR 1. EKSEMPEL PÅ SCREENINGSLISTE FOR BRØNDBY KOMMUNE

Et naturligt første skridt er, at du ud fra dit lokalkendskab gennemgår listen for at se, om der er virksomheder, som er oplagte at inkludere i tilsynskampagnen.

Screeningslisten kombineres med ADS

Herefter går du via din egen adgang til ADS ind og ser på affaldsbehandlingsdata for de pågældende virksomheder. Det vil sige, at du - for en given virksomhed - finder et dataark over håndteringen (genanvendelse, forbrænding, deponering etc.) af en eller flere relevante fraktioner.

(R016) Virksomhedsoversigt				
Affaldsmængder 2013 hvor virksomhed XX A/S, 4640 Faxø, (p-nummer) i Faxø Kommune er affaldsproducent				
Valgte kriterier: EAK-kode og behandling.				
Rapport er udarbejdet den 2014-10-07 12:57:50 af ADS MSTKøbenhavn, MILJØSTYRELSEN				
EAK	Modtager	Indberetter	Behandling	Mængde [tons]
08 01 11 Maling- og lakaffald indeholdende halogenerede opløsningsmidler eller andre farlige stoffer	SPECIAL WASTE SYSTEM A/S, Herthadalsvej 4A, 4840 Nørre Alslev, p.nr. 1001155285	WS ALFA Specialaffald, Bøgesøvej 29, 4700 Næstved, p.nr. 1011502802	Forbrænding (herunder forbehandling)	0,070
15 01 01 Papir- og papemballage	Faxø Miljøanlæg, Præstøvej 105B, 4640 Faxø, p.nr. 1006393301	Faxø Miljøanlæg, Præstøvej 105B, 4640 Faxø, p.nr. 1006393301	Deponering (herunder forbehandling)	0,440
15 01 02 Plastemballage	Faxø Miljøanlæg, Præstøvej 105B, 4640 Faxø, p.nr. 1006393301	Faxø Miljøanlæg, Præstøvej 105B, 4640 Faxø, p.nr. 1006393301	Midlertidig oplagring (kun til senere forbrænding)	3,600
16 01 13 Plast	Ragn-Sells Danmark A/S, Engholmen 1, 3400 Nørresundby, p.nr. 1016380063	Ragn-Sells Danmark A/S, Engholmen 1, 3400 Nørresundby, p.nr. 1016380063	Genanvendelse (herunder forbehandling)	11,740
16 01 19 Plast	RAGN-SELLS DANMARK A/S, Møglumølle 1, 4700 Næstved, p.nr. 1008729782	RAGN-SELLS DANMARK A/S, Møglumølle 1, 4700 Næstved, p.nr. 1008729782	Midlertidig oplagring (kun til senere forbrænding)	11,740
20 01 40 Metaller	Stena Recycling A/S, Nordhavnsvej 16, 4600 Køge, p.nr. 1006408736	Stena Recycling A/S, Nordhavnsvej 16, 4600 Køge, p.nr. 1006408736	Genanvendelse (herunder forbehandling)	19,030

FIGUR 2. EKSEMPEL PÅ DATAARK FOR EN VIRKSOMHED I FAXØ KOMMUNE, DER VISER HÅNDTERING AF VIRKSOMHEDENS ENKELTE AFFALDSFRAKTIONER

Du kan nu beregne prisen for behandling af den/de udvalgte fraktioner (fraktioner, der kunne forebygges eller genbruges). Såfremt din kommune ikke selv har en oversigt over behandlingspriser og afgifter, kan du benytte det vedlagte regneark over vejledende priser på affaldsbehandling. Den vejledende oversigt omfatter behandlingspriser og afgifter, som Miljøstyrelsen har samlet til brug for webværktøjet *Affaldsøkonomi*¹⁰. I regnearket med filnavnet "Vejledende_behandlingspriser" finder du behandlingspriser pr. ton af en given fraktion, samt afgiften pr. given fraktion.

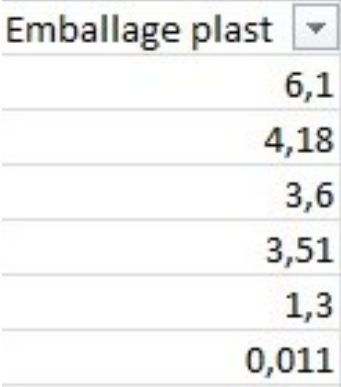

Herefter beregner og bruger du udgiftsprisen for den nuværende behandling, for en given fraktion, som et udgangspunkt for dialog - om affaldsforebyggelse - med virksomheden.

Tilsynsmedarbejderen vejleder altså virksomheden om, hvordan der med andre løsninger end genanvendelse, forbrænding eller deponi kan spares penge. Du kan finde råd og inspiration til affaldsforebyggelse i tilsynsskemaet, som er en del af kampagnepakken.

¹⁰ Fra medio marts 2015 vil webværktøjet *Affaldsøkonomi* været opdateret med nye data og fungerer som et gratis redskab, som virksomheder og myndigheder kan bruge til at skabe et overblik over deres affaldsmængder og udgifter hertil. Læs mere om programmet her: <http://mst.dk/virksomhed-myndighed/affald/affaldsfraktioner/det-gratis-webvaerktoej-affaldsoekonomi/>

Trin-for-trin-guide

Her får du en gennemgang af, hvordan du bruger screeningslisten fra start til slut. Først åbner du screeningslisten "**Kommunenavn**_xls".

<p>Find frem til virksomheder, der har store mængder af en eller flere fraktioner (brug <i>filter</i>-funktionen i Excel-arket.</p> <p>1) I Excels menulinje: klik på "Sorter og Filtre", som har et tragt-symbol, klik dernæst på "Filtre"). Nu har alle kolonner en nedadrettet pil i højre hjørne.</p> <p>2) Vælg en kolonne, og klik på den lille nedadrettede pil. Klik herefter kun de værdier af som du ønsker at se.</p> <p>3) Til sidst klikker du på tragtsymbolet i kolonnen og vælger "Sortere fra Å til A". Nu fremgår de virksomhedsnavne, der har de største mængder, af en given fraktion, øverst på listen.</p>	 <table border="1"><thead><tr><th>Emballage plast</th></tr></thead><tbody><tr><td>6,1</td></tr><tr><td>4,18</td></tr><tr><td>3,6</td></tr><tr><td>3,51</td></tr><tr><td>1,3</td></tr><tr><td>0,011</td></tr></tbody></table>	Emballage plast	6,1	4,18	3,6	3,51	1,3	0,011
Emballage plast								
6,1								
4,18								
3,6								
3,51								
1,3								
0,011								
<p>Find frem til affaldsbehandlingsdata for en udvalgt virksomhed:</p> <p>4) Åbn ADS-portalen på https://www.ads.mst.dk, og log ind med den kommunale medarbejders NEMid Erhverv.</p>	 <p>ADS Portal</p> <ul style="list-style-type: none">Historiske data for 2010VejledningerLovgivningFAQ <p>Log ind</p>							
5) Tryk på "Rapporter" i menuen til venstre								
6) Tryk på "Virksomhedsrapport"								
7) Indtast CVR-nummer og P-nummer								
8) Tryk på knappen "Excel"								
9) Åben Excel-arket								

<p>Nu har du en virksomhedsspecifik oversigt over affaldsbehandling for hver fraktion angivet med EAK koder¹¹.</p> <p>10) Ud fra oversigten udvælger du en fraktion med potentiale for forebyggelse. Det kunne fx være: <i>Plastemballage til midlertidig oplagring og senere forbrænding</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>EAK</th> <th>Behandling</th> <th>Mængde [ton]</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>08 01 11 Maling- og løskaffald indeholdende halogenerede opløsningsmidler eller andre farlige stoffer</td> <td>Forbrænding (herunder forbehandling)</td> <td>0,070</td> </tr> <tr> <td>15 01 01 Papir- og papemballage</td> <td>Deponering (herunder forbehandling)</td> <td>0,440</td> </tr> <tr> <td>15 01 02 Plastemballage</td> <td>Midlertidig oplagring (kun til senere forbrænding)</td> <td>3,600</td> </tr> <tr> <td>16 01 13 Plast</td> <td>Genanvendelse (herunder forbehandling)</td> <td>11,740</td> </tr> <tr> <td>16 01 13 Plast</td> <td>Midlertidig oplagring (kun til senere forbrænding)</td> <td>11,740</td> </tr> <tr> <td>20 01 40 Metaller</td> <td>Genanvendelse (herunder forbehandling)</td> <td>19,030</td> </tr> </tbody> </table>	EAK	Behandling	Mængde [ton]	08 01 11 Maling- og løskaffald indeholdende halogenerede opløsningsmidler eller andre farlige stoffer	Forbrænding (herunder forbehandling)	0,070	15 01 01 Papir- og papemballage	Deponering (herunder forbehandling)	0,440	15 01 02 Plastemballage	Midlertidig oplagring (kun til senere forbrænding)	3,600	16 01 13 Plast	Genanvendelse (herunder forbehandling)	11,740	16 01 13 Plast	Midlertidig oplagring (kun til senere forbrænding)	11,740	20 01 40 Metaller	Genanvendelse (herunder forbehandling)	19,030														
EAK	Behandling	Mængde [ton]																																		
08 01 11 Maling- og løskaffald indeholdende halogenerede opløsningsmidler eller andre farlige stoffer	Forbrænding (herunder forbehandling)	0,070																																		
15 01 01 Papir- og papemballage	Deponering (herunder forbehandling)	0,440																																		
15 01 02 Plastemballage	Midlertidig oplagring (kun til senere forbrænding)	3,600																																		
16 01 13 Plast	Genanvendelse (herunder forbehandling)	11,740																																		
16 01 13 Plast	Midlertidig oplagring (kun til senere forbrænding)	11,740																																		
20 01 40 Metaller	Genanvendelse (herunder forbehandling)	19,030																																		
<p>11) Med udgangspunkt i behandlingspriser - fx fra filen "Vejledende behandlingspriser" - beregner du udgiften til behandling af den udvalgte fraktion.</p> <p>Et eksempel på et regnestykke kan se således ud:</p> <p>(3,6 ton plastemballage * behandlingspris/ton) + (3,6 ton plastemballage * Afgift/ton) = behandlingsudgiften</p> <p>$(3,6 * 421) + (3,6 * 475) = 3225,6 \text{ kr.}$</p> <p>Således kan du beregne udgifterne for alle de fraktioner, du mener, har et potentiale for forebyggelse. Og bruge netop udgiftsprisen, som en måde at gøre virksomheden opmærksom på muligheder for besparelser.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>EAK</th> <th>Navn</th> <th>Behandlingsform</th> <th>Behandling</th> <th>Afgift</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>15.01.02</td> <td>Plastemballage</td> <td>Deponering (herunder forbehandling)</td> <td>421</td> <td>475</td> </tr> <tr> <td>15.01.02</td> <td>Plastemballage</td> <td>Forbrænding (herunder forbehandling)</td> <td>149</td> <td>330</td> </tr> <tr> <td>15.01.02</td> <td>Plastemballage</td> <td>Genanvendelse (herunder forbehandling)</td> <td>40</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>15.01.02</td> <td>Plastemballage</td> <td>Midlertidig oplagring (kun til senere forbrænding)</td> <td>421</td> <td>475</td> </tr> <tr> <td>15.01.02</td> <td>Plastemballage</td> <td>Særlig behandling (herunder forbehandling)</td> <td>40</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>15.01.03</td> <td>Træemballage</td> <td>Deponering (herunder forbehandling)</td> <td>421</td> <td>475</td> </tr> </tbody> </table>	EAK	Navn	Behandlingsform	Behandling	Afgift	15.01.02	Plastemballage	Deponering (herunder forbehandling)	421	475	15.01.02	Plastemballage	Forbrænding (herunder forbehandling)	149	330	15.01.02	Plastemballage	Genanvendelse (herunder forbehandling)	40	0	15.01.02	Plastemballage	Midlertidig oplagring (kun til senere forbrænding)	421	475	15.01.02	Plastemballage	Særlig behandling (herunder forbehandling)	40	0	15.01.03	Træemballage	Deponering (herunder forbehandling)	421	475
EAK	Navn	Behandlingsform	Behandling	Afgift																																
15.01.02	Plastemballage	Deponering (herunder forbehandling)	421	475																																
15.01.02	Plastemballage	Forbrænding (herunder forbehandling)	149	330																																
15.01.02	Plastemballage	Genanvendelse (herunder forbehandling)	40	0																																
15.01.02	Plastemballage	Midlertidig oplagring (kun til senere forbrænding)	421	475																																
15.01.02	Plastemballage	Særlig behandling (herunder forbehandling)	40	0																																
15.01.03	Træemballage	Deponering (herunder forbehandling)	421	475																																

Regnearket "Vejledende behandlingspriser" indeholder også en oversigt over leje- og tømningspriser for affaldscontainere. Disse priser kan også bruges i dialogen - med virksomheden - om affaldsforebyggelse og besparelser.

OBS

Der foregår konstant kvalitetssikring af data i Affaldsdatasystemet. Derfor kan der være fejl eller mangler i data vedrørende den enkelte affaldsproducent (virksomhed).

¹¹ Det Europæiske Affalds Katalog (EAK) er en liste med koder, der beskriver affaldets art. EAK-koderne er opbygget i tre niveauer: De første to niveauer er inddeling i virksomhedskategorier, og det sidste niveau er angivelse af affaldsfraktionen.

Bilag 6: Tilsynsskema: Tilsynskampagne om affaldsforebyggelse

Virksomhed Kontaktperson		Dato	
Adresse og e-mail		CVR-nr.	
Tilsyn udført af		Dato for etablering på adressen	Situationsplan udleveret ja/nej

Tema	Gennemgang af nuværende praksis	Råd og redskaber	Bemærkninger
Materiale- strømme ind	<p>Leverandører: I hvilket omfang bruger du indkøbspolitikken til at forebygge affald (eksempelvis leverandørkrav)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Undersøg om din leverandør har fokus på affaldsforebyggelse, eller om der er alternative leverandører, som har det. - Undersøg om din leverandør kan levere varer i returemballage. - Undersøg om det er muligt at ændre indkøbspraksis, således at der indkøbes i større mængder for at spare emballage. Husk dog at have eksemplvis holdbarhed for øje, så større mængder ikke resulterer i unødigt spild. - Undersøg om det er muligt at substituere materialer til en lettere variant eller til ikke-jomfruelige varianter. - Undersøg om det er muligt at genbruge dine materialer i endnu højere grad, så du sparer indkøb af nye råmaterialer. 	
	<p>Lagerføring: Er der materialer eller varer fra lageret, som går til spilde ved, at de eksempelvis går i stykker eller aldrig bliver brugt?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Overvej hvilke tiltag du kan iværksætte: Kan du opbevare materialer eller produkter bedre eller mere sikkert? - Kan du blive bedre til kun at bestille de mængder, du reelt skal bruge? Et bedre overblik over salg samt opdaterede budgetter kan måske hjælpe dig videre. 	

Produktion	<p>Produktdesign: Har du overvejet, om dine produkter er designet til lang levetid eller til direkte genbrug?</p> <p>Tilbyder du salg af reservedele til jeres kunder?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Produkter af en høj kvalitet vil typisk holde længere og kan potentielt spare på brug af nye ressourcer. - Produkter, der er lette at skille ad i få og enkle dele, er som oftest lettere at reparere og kan dermed forlænge produktets levetid. - Et godt udbud af reservedele hjælper også til at forlænge produkters levetid. 	
	<p>Produktionsprocesser: Hvordan arbejder du med at optimere arbejdsprocesser, så spild i produktionen minimeres?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tag en snak med de(n) ansvarlige i de enkelte afdelinger eller for de enkelte arbejdsprocesser - Er der mulighed for at optimere ift. materialebrug? - Kan materialer skæres eller anvendes, så der kommer mindre spild? - Er der mulighed for at anvende nuværende spildprodukter i produktionen? 	
	<p>Udnyttelse af materialer: Hvordan arbejder du med at optimere jeres maskiner til at udnytte materialerne optimalt?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Findes der maskiner, som i højere grad passer til dine behov, således at spild minimeres? 	
Materialestrømme ud (affald og produkter)	<p>Industriel symbiose Er der uundgåelige affaldsstrømme, som det kan tænkes, at andre virksomheder vil kunne drage nytte af? Eller kan det tænkes, at du kan anvende et restprodukt fra en anden virksomhed i din produktion?</p> <p>Hvad er evt. en hindring for, at du kan anvende restprodukter fra andre virksomheder?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Overvej om et ressourceetjek fra Erhvervsstyrelsens Task Force med henblik på at indgå i en industriel symbiose er relevant for dig. 	

	<p>Værdikæden Giver dine egne varer anledning til affaldsdannelse i et eller flere led senere i værdikæden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tag kontakt til dine kunder og undersøg, om der er tiltag, du kan iværksætte for at undgå affaldsdannelse senere i værdikæden. Har du eksempelvis mulighed for at levere i returemballage? Kan du pakke jeres varer, så emballagen ikke ender som affald? - På et mere overordnet og strategisk niveau kan du overveje, om du har mulighed for at organisere (eventuelt sammen med andre) en tilbagebegrænsningsordning eller leasing af dine produkter. På den måde opnår du en tættere relation til dine kunder, og du får samtidig kontrol over de ressourcer, du anvender. 	
--	--	---	--

Eventuelle indskærpelser af	Miljøafdelingen vil efter den / følge op på, hvorvidt virksomheden har efterfulgt indskærpelserne.
	Jf. Miljøbeskyttelsesloven
	Jf. Miljøbeskyttelsesloven

<p>Behov for opfølgning</p> <p>Ja ☐</p> <p>Nej ☐</p>	<p>Om hvad</p>
<p>Dato</p>	<p>Underskrift:</p>

GH Form: Bænke til leje

En slidt parkbænk kan med GH Forms nye forretningsmodel få nyt liv. Virksomheden arbejder på et leasingsystem, der forebygger affald.

Virksomheden GH Form laver støbejernsprodukter og har udviklet et godt tilbud til kommunerne, som er virksomhedens største aftagere af vej- og parkudstyr. Kommunerne tilbydes at lease eksempelvis parkbænke i stedet for at købe dem. Det vil sige, at GH Form tager udstyret tilbage, så snart kunderne ikke længere ønsker det.

Med et leasingsystem bevarer GH Form ejerskabet over produkterne. Det betyder, at de kan sikre sig, at materialerne indgår i produktionen på ny efter endt brug hos kunden. Hvis støbejernsproduktet er i god stand, bliver det rensat og malet for derefter at blive sendt ud til en ny kunde. Hvis der er større skader på produktet, bliver det smeltet om i jernstøberiet og omdannet til nye produkter.

Endnu bedre kvalitet ved leasing

Fordi GH Form fastholder ejerskabet over produktet, har virksomheden stort incitament for at højne produktets kvalitet og forlænge dets levetid. Det er i særdeleshed fordelagtigt for en virksomhed som GH Form, som oplever støt stigende råvarepriser. Det betyder, at værdien på eksempelvis en parkbænk faktisk kan stige i dens livsforløb, fordi råvarerne bliver mere værd.

Også forsøg med tilbagetagningsordninger

GH form har også tilbudt sine kunder tilbagetagningsordninger, hvor man som kunde kan få 20 procent af det pågældende produkts værdi retur, hvis GH Form kan få produktet tilbage efter endt levetid hos kunden.

På grund af produkternes lange levetid på op til 50 år, er der dog ingen, der endnu har taget imod tilbuddet.

Fakta om GH Form

GH Form blev grundlagt i 1918 som et jernstøberi, men udvidede i 1990'erne deres virke til også at inkludere design og produktion af gade- og parkudstyr. I dag kan GH Forms produkter ses i gadebilledet over hele Danmark.

Virksomheden har hovedsæde i Borup og har med 11 ansatte en årlig omsætning på 25 millioner kr. Det forventes, at omsætningen vil stige markant i løbet af de næste par år.

Halling Autoophug: Smart demontering af udtjente biler

Kan det lade sig gøre at udnytte op til 95-100 procent af udtjente biler? Det undersøger virksomheden Halling Autoophug ApS, og nøglen er at få nedbragt tiden til at skille bilen ad.

I dag tager det mellem 8 og 12 timer at demontere en pensionsmoden bil. Det betyder, at det ikke kan betale sig at skille skrotbilerne fuldstændig ad og udnytte delene bedre.

Det vil Halling Autoophug ApS ændre, og virksomheden er ved at udvikle en grøn forretningsmodel, hvor det kan betale sig at demontere skrottede biler 95-100 procent, hvilket ikke sker i dag. Forretningsmodellen går ud på at nedbringe tiden til at skille den enkelte bil ad fra 8-12 timer til 1/2-1 time, så det bliver rentabelt at udtage flere dele og materialer til genbrug.

Ny teknologi og nye arbejdsgange

Sådan en forbedring kan naturligvis ikke lade sig gøre uden store ændringer. Derfor tager Halling Autoophug både ny teknologi og nye arbejdsgange i brug for at nå målet om at skille biler ad på 1/2-1 time.

I dag udtages kun de mest værdifulde materialer og dele, da det på grund af den lange arbejdstid ikke kan betale sig økonomisk at skille skrotbiler fuldstændig ad. Det betyder, at det i dag kun er ca. 65 procent af bilens vægt, der genbruges. Forretningsmodellen er ny i Danmark, og selve demonteringsanlægget vil være det første af sin art i Danmark.

Stort forretningspotential

Hvis virksomheden kan få det nye system til at fungere, vil det være muligt for Halling Autoophug at skabe store nok mængder brugte reservedele og materialer til genbrug med henblik på at gøre det attraktivt for de store opkøbere at handle med virksomheden. Derved rummer forretningsmodellen mulighed for at åbne nye markeder for Halling Autoophug ApS i ind- og udland.

Virksomheden modtager i dag ca. 1.800 biler pr. år og vil med den nye forretningsmodel kunne øge kapaciteten til at skille biler ad til mellem 2.500 og 5.000 biler pr. år i løbet af 5 år.

Gavn for miljøet

Mange dele og materialer fra skrottede biler bliver i dag deponeret, men Halling Autoophugs nye forretningsmodel sikrer, at langt flere ressourcer og dele fra bilerne i stedet bliver genbrugt i nye kredsløb til gavn for miljøet.

Halling Autoophug genbruger i dag 15-20 procent af bilen, inden den sendes til skrotning hos jernhandleren. Denne andel når op på ca. 70 procent, når den nye grønne forretningsmodel er implementeret. Jernhandleren får samtidig et renere bilskrog, hvor andre materialer end metal kun udgør maks. 2 procent. Dermed øges den samlede grad af genbrug fra 65 procent til 95-100 procent.

Drejebog til tilsynskampagne om affaldsforebyggelse

Kommunerne og Miljøstyrelsen har siden 2014 skulle gennemføre to tilsynskampagner om året - med industrivirksomheder og husdyrbrug som målgrupper. En tilsynskampagne er en afgrænset, målrettet og koordineret indsats - typisk omkring et konkret miljøproblem eller miljøtema - med sigte på at skabe ændringer i virksomheders adfærd og bidrage til at bevare et højt niveau af miljøbeskyttelse.

Drejebogen til tilsynskampagne om affaldsforebyggelse beskriver, hvorfor der er potentiale i at sætte fokus på affaldsforebyggelse, og hvordan tilsynsmyndigheden kan gennemføre kampagnen. Drejebogen indeholder desuden tilsynsmateriale til selve tilsynet, en pressepakke og indhold til kommunale hjemmesider for at skabe opmærksomhed om kampagnen i kampagneperioden.

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
www.mst.dk